

המפתחות לבטיחות במטבחים ולטיפול היגיני ובטוח במזון

סיכוני תאונות

- ✓ חתכים ודקירות הנגרמים על ידי סכינים וכלים חדים אחרים
- ✓ פציעות באצבעות ובידיים, כולל קטיעות, הנגרמות על ידי מכונות מטבח:
- ✓ החלקות ונפילות על רצפות רטובות וחלקלקות
- ✓ כוויות וצריבות הנגרמות על ידי מגע עם משטחים וכלים חמים, על ידי התזה של שמן בישול, שומן ומים חמים, על ידי אדים לוהטים, או חומרים חמים אחרים
- ✓ מכות חשמל הנגרמות על ידי מערכות חשמל ו/או כלים חשמליים פגומים

המניעה

השתמש בכפפות מגן עם רשת פלדה בתוכן כדי למנוע חתכים ודקירות.
התקן מתקני-מגן למכונות כדי למנוע פציעות באצבעות הידיים כולל קטיעות.
נעל נעלי בטיחות עם סוליות בלתי-מחליקות.
נקו ויבש את הרצפות.
בדוק את בטיחות הצידוד החשמלי לפני תחילת העבודה. קרא לטכנאי חשמל מוסמך כדי שיבדוק צידוד חשוד

סיכונים פיזיקליים

- ✓ חשיפה לקרינה הדולפת מתנורי גלי מיקרו פגומים
- ✓ חשיפה לקרינה חומנית מתנורים ומקורות חום אחרים
- ✓ חשיפה לרעש שמקורו הוא מכונות המטבח, כלי בישול, וכו'
- ✓ חשיפה לחום גבוה, לרמה גבוהה של לחות-יחסית, ולרוחות פרוצים, המאפיינים את סביבת המטבח
- ✓ חשיפה למצבי קור קיצוני ולמעברים פתאומיים מחום לקור ולהפך, בזמן שנכנסים לתוך או יוצאים ממקרים ומקפאים שניתן להיכנס לתוכם.

המניעה

בדוק את תנורי גלי המיקרו לפני דליפת קרינה, ותקן אותם במידת הצורך.
התקן מערכות סניקה ומיוזן אוויר יעילות כדי למנוע זיהום אוויר ועומס חום; השתמש במנטרלי ריח באם נדרש.

סיכונים כימיים

- ✓ חשיפה לתבלינים ולמרכיבי מזון אחרים היכולים לגרום לתגובות אלרגיות אצל אנשים רגישים
- ✓ חשיפה לחומרי ניקוי ולדטרגנטים המשמשים לרחיצת כלים ולניקוי המטבח, והעלולים לגרום לדלקות עור ולאדמומת העור
- ✓ חשיפה לקוטלי-מזיקים המשמשים להדברת חרקים, מכרסמים, וכו'

המניעה

ווסת את המבערים כדי לקבל שריפה נקייה ולהפחית את ייצור הפחמן החד-חמצני; התקן מכשירי ניטור ששמייעו התראה קולית כאשר רמת ה-CO תעלה מעל לגבול הסכנה.

סיכונים ביולוגיים

- ✓ סכנת הרעלת מזון בעת טעימת מרכיבי מזון וארוחות בשלבים שונים של הכנתו.
- ✓ חשיפה למוצרי מזון גולמיים מן החי ומן הצומח אשר יכולים לגרום לתגובות אלרגיות
- ✓ נשיכות, עקיצות ומחלות מדבקות הנגרמות על ידי מגע עם חרקים ונברנים

המניעה

הסדר ביקורים תקופתיים של מדבר מוזיקים מוסמך, כדי להשתלט על אוכלוסיית המזיקים; כולל ביקורים מיוחדים במקרה של נגע קשה.

בעיות ארגונומיות

- ✓ כאבים ועייפות כרונית בגב התחתון וברגליים, הנגרמים עקב עמידה ממושכת
- ✓ בעיות גב הנגרמות עקב טיפול במשאות כבדים (הזזת סירים כבדים, וכו')
- ✓ חשיפה לתבלינים מסוימים יכולה לגרום לרגישות יתר, חיובית או שלילית, לריח שלהם, ו/או להתמכרות, או לאבדן חוש הטעם

המניעה

למד להשתמש בשיטות בטוחות של הרמה והזזה של משאות כבדים ו/או מגושמים; השתמש בעזרים מכניים המסייעים להרמה.

שמירת ניקיון

- ✓ רחץ ידיים לפני התעסקות במזון ומידי פעם במהלך הטיפול בו
- ✓ רחץ ידיים אחרי כל ביקור בשירותים
- ✓ רחץ וחטא את כל המשטחים, והציוד המשמשים להכנת המזון
- ✓ שמור על אזור הכנת האוכל במטבח מפני חרקים, מזיקים וחיות אחרות.

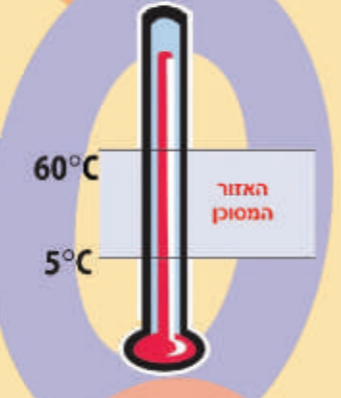
הפרדה בין מזון גולמי לבין מזון מבושל

- ✓ הפרד את הבשר, העופות ומאכלי הים מהמזון האחר.
- ✓ השתמש בציוד וכלי מטבח נפרדים כגון: סכינים, משטחי עבודה וחיתוך לטיפול במזון גולמי כנ"ל.
- ✓ אחסן מזון בקופסאות כדי למנוע מגע בין מזון גולמי ומזון מוכן.

בשל היטב

- ✓ בשל את המזון היטב: בעיקר בשר-בקר, עוף, ביצים ודגים.
- ✓ הבא מזון, כמרים ותבשילים (נזיד). לרתיחה כדי להבטיח שהם יגיעו לטמפרטורה של 75°C. עבור בשר בקר ובשר עוף יש לוודא שהמרק צלול ונקי, וללא גוון ורוד. מומלץ להשתמש במד טמפרטורה מזון מבושל יש לחמם שנית היטב

שמירת המזון בטמפרטורות מתאימות

- ✓ אל תשאיר מזון מבושל בטמפרטורת החדר למשך יותר משעה אחת.
- ✓ הקפא מיידית כל מזון מבושל או/ו מזון העלול להתקלקל (עדיף בטמפרטורה נמוכה מ 5°C)
- ✓ לפני הגשת מזון מבושל יש לשמור אותו בחימום כל הזמן (בטמפרטורה של יותר מ 60°C)
- ✓ אל תשמור מזון יותר מדי זמן אפילו במקרר חשמלי
- ✓ מזון קפוא יש להפשיר באופן מהיר, ולא בטמפרטורת החדר.

שימוש במים טהורים ומזון טרי

- ✓ יש להשתמש במי שתייה טהורים (הראויים לשתייה) או לטפל בהם על מנת לוודא שהם בטוחים לשתייה.
- ✓ בחר מזון טרי ובריא
- ✓ בחר מזון מעובד ובטוח, כגון חלב ממוסטר
- ✓ רחץ היטב ירקות ומיירות, במיוחד אם הם נאכלים ללא בישול
- ✓ אל תשתמש במזון מעבר לתאריך התפוגה.

מדוע?

אף על פי שמרבית המיקרו-אורגניזמים אינם גורמים למחלות מצויים הרבה מיקרו-אורגניזמים מסוכנים באדמה, במים, בבעלי חיים, ובאנשים.
מיקרו-אורגניזמים מצויים בידים, במגבות מטבח ובמיוחד במשטחי חיתוך מזון, מנע קל ביותר יכול להעביר אותם למזון, ולגרום להתפתחות מחלות המועברות על ידי מזון.

מדוע?

מזון גולמי, במיוחד בשר-בקר, עוף ומיירות-ים והמציץ שלהם יכולים להכיל מיקרו-אורגניזמים מסוכנים, אשר יכולים להיות מועברים למזונות אחרים תוך כדי ההכנה והאחסון.

מדוע?

בישול נכון משמיד כמעט את כל המיקרו-אורגניזמים. מחקרים הראו שבישול מזון לטמפרטורה של 70°C יכול לוודא שהמזון הזה ראוי לאכילה. סוגי מזון הדורשים התייחסות מיוחדת הם בשר טחון, צלי, חתיכות בשר גדולות ועוף שלם.

מדוע?

מיקרו-אורגניזמים יכולים לשכפל את עצמם במהירות מזון הנשמר בטמפרטורת החדר.
בשמירת מזון בטמפרטורות מתחת ל-5°C או מעל 60°C הריבוי של המיקרו-אורגניזמים מועט או נעצר.
קיימים סוגים של מיקרו-אורגניזמים אשר עדיין מתרבים גם מתחת לטמפרטורה של 5°C.

מדוע?

חומרים גולמיים, כולל מים וקרח, יכולים להכיל מיקרו-אורגניזמים מסוכנים וכימיקלים שונים.
כימיקלים רעילים עלולים להיווצר במזון פגוע ומעופש.
תשומת לב בבחירת המזון הגולמי, ואמצעי מנע מוטים כרחיצה וקילוף, יכולים להקטין את הסיכון.